

تأثیر موسیقی درمانی بر کاهش رفتارهای پر خاشگرانه کودکان اوتیسم (در خود مانده) شهر بندرعباس*

مریم امانی^۱، نوشین تقی نژاد^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی، واحد بندرعباس دانشگاه آزاد اسلامی

^۲ دکتری روانشناسی عمومی. عضو هیات علمی دانشگاه آزاد بندرعباس

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر موسیقی درمانی بر رفتارهای پر خاشگرانه کودکان اوتیسم (در خود مانده) در شهر بندرعباس انجام شد. این تحقیق یک پژوهش آزمایشی با طرح پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری پژوهش شامل همه کودکان ۶ تا ۱۲ ساله با اختلالات طیف اوتیسم شهر بندرعباس می باشد که در سال تحصیلی ۹۶-۹۵ به تحصیل مشغول بودند. در این پژوهش از پرسشنامه پر خاشگری باس- پری به عنوان ابزار سنجش استفاده شد که ابعاد مختلف پر خاشگری شامل پر خاشگری بدنی، کلامی، خشم و خصومت را ارزیابی می کرد. این پرسشنامه توسط والدین کودکان تکمیل گردید. نمونه پژوهش ۱۰ کودک مبتلا به طیف اوتیسم بودند که امتیاز پر خاشگری بیشتری در پرسشنامه داشتند و در دو گروه ۵ نفره کنترل و آزمایش قرار گرفتند، انتخاب و قرارگیری به صورت تصادفی انجام شد. با گروه آزمایش، چهارده جلسه نیم ساعته موسیقی (هفته ای دو جلسه)، به شیوه کارل ارف و به دو روش فعال و غیر فعال و به صورت انفرادی کار شد. در این مدت با گروه کنترل، هیچ نوع موسیقی کار نشد. پس از تکمیل مجدد پرسشنامه توسط والدین، بررسی نتایج تحلیل کوواریانس بر روی میانگین نمرات پیش آزمون، پس آزمون، نشان داد که موسیقی درمانی بر تمامی ابعاد پر خاشگری کودکان اوتیسم، شامل: پر خاشگری بدنی، پر خاشگری کلامی، خشم و خصومت تأثیر محسوسی در سطح معنی داری ۰/۰۵ دارد ($P < ۰/۰۰۰۱$) و باعث کاهش پر خاشگری در این کودکان می شود. (پر خاشگری بدنی $P < ۰/۰۰۰۱$ ، پر خاشگری کلامی $P < ۰/۰۱۴$ ، خشم $P < ۰/۰۰۱$ ، خصومت $P < ۰/۰۱۲$). همچنین نتایج جانبی بدست آمده در این پژوهش نشان داد که؛ ویژگی های فردی شامل؛ سن و پایه تحصیلی، تأثیری در نتیجه مثبت موسیقی درمانی در کاهش پر خاشگری بدنی، کلامی و خشم ندارند، اما این ویژگی ها در تأثیر موسیقی درمانی در راستای کاهش خصومت موثر هستند.

واژه های کلیدی: پر خاشگری، اوتیسم (در خود مانده گی)، موسیقی درمانی.

مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی

دوره ۴، شماره ۱/۱، بهار ۱۳۹۷، صفحات ۹۱-۸۱